

SIMILE. De Similibus idem est iudicium : declaratur, I, 188, 207. Argumentum a simile est fragile, si dicatur, vel parva dissimilitudo, 189. Ex ratione similitudinis non est facienda extensio in correctorii iurium, 206. Similium idem est iudicium, VII, 3.

SIMONIA non est crimen mixti fori, sed mere ecclesiasticum, II, 230. Simonia crimen est exceptum, et comparatur crimini læsæ majestatis : et quando, 483. Simonia realis et confidentialis in beneficiis, quas penas inducat, III, 534. Item, 535. Simonia quoad originem, naturam, et malitiam, VI, 129. Unde nomen habeat, *ib.* Quid sit, *ib.* Est peccatum gravissimum, et omnium maximum, 130. Vocatur etiam, sed non semper est hæresis, *ib.* Est perniciosissima ecclesie, *ib.* Non datur in ea levitas materiæ nec ex parte rei temporalis, 131. Nec ex parte rei spiritualis, 132. Simonia quotuplex, *ib.* Simonia confidentialis quid, 133. Ei annumerantur acquisitio beneficii ex pacto accessus, regressus, et ingressus, *ib.* Proponitur duplex controversia circa simoniam confidentialem, 136. Resignans beneficium reservata sibi pensione, reus est simoniæ confidentialis, *ib.* Non item permutans, 137. Quam tamen committere potest ordinarius, vel alius collator, permutationem concedens : et quomodo, *ib.* Simonia confidentialis est subinde juris divini, subinde ecclesiastici, *ib.* Bulla Pii V per extensum de hac, *ib.* Simonia conventionalis quid, 133. Simonia juris divini, et juris ecclesiastici quid, 134. Recte dividitur in hæc membra, *ib.* Simonia mentalis, et interna quid, ac quomodo differant, 132. Mentalis subinde ex parte utriusque, subinde ex parte unius fit, *ib.* Sæpe transit in conventionalem, et realem, 133. Simonia realis quid et quæ requirantur ad eam, *ib.*

Simoniam ut committatur, requiritur pactum, vel contractus, VI, 144. Sufficit tamen tacitus, vel implicitus, *ib.* Etiam ex parte unius duntaxat inchoatus, vel intentus, *ib.* Simonia utrum committatur, si datur, vel præstatur temporale sub spe consequendi spirituale ; aut e contra, 148. Simonia utrum committatur, et implicitus contractus aut pactum interveniat, si absque ullo externo pacto, vel obligatione imposita, cum hac tamen intentione interna offertur, vel præstatur temporale, ut alter moveatur ad dandum spirituale, 145. Simonia utrum sit, dare et præstare temporale, spe et animo captandi alterius benevolentiam ac amicitiam in ordine ad consequendum ab eo spirituale, 150. Simonia an, et quando committatur dando vel præstando temporale pro spirituali, aut e contra ex titulo gratitudinis, 152. Est simonia si sit tacitum, vel expressum pactum, dandi temporale pro spirituali ex gratitudine, 153. Contrahitur tamen obligatio antidotalis gratitudinis, et ei satisfieri potest, *ib.* Vi illius tamen nullus tenetur ad retribuendum aliquid certum, *ib.* Simonia an committatur, si quis pro obtinendo spirituali dicat.

Ero gratus : Gratum me exhibebo, 154. Dare temporale pro spirituali jam accepto ex gratitudine simonia est, si sit vi pacti præcedentis, 153. Secus est, si ex mera gratitudine sine præcedenti pacto fiat, *ib.* Simonia quando committatur promittendo, dando, vel præstando temporale ad hoc, ut alius pro te intercedat, te recommendet in ordine ad obtinendum spirituale, 156. Est simonia dare temporale pro intercessione, aut recommendatione ad obtinendum spirituale, *ib.* Non item, si præcise datur, ut fiat informatio de sollicitantis quantitatibus, *ib.* Nec si datur, ut audientiam procuret, sollicitantem insinuet, etc., 157. Post preces, aut recommendationem jam factas pro spirituali promittere, vel dare temporale non est simonia, 158. Fictè promittens dare temporale pro spirituali in foro interno simoniam non committit, *ib.* Nec penas illius incurrit, *ib.*

Simoniam quando et quomodo committatur in collatione vel præsentatione beneficiorum, VI, 162. Simonia in electione, et postulatione, si datur, vel promittitur temporale pro voto ad beneficium, 159. Etiam si per tertium detur temporale pro voto, et ignorante electo, vel eligendo aut postulando, *ib.* Efficitur insuper electio nulla, *ib.* Quam multæ electiones hoc tempore sint nullæ, 160. Et quam male sibi consulant simoniæ procurantes votum, *ib.* Statutum, et iuramentum ecclesie Frisingensis in ordine ad propositum, *ib.* Quid possint agere legati principum, et alii deputati ad sollicitanda pro aliquo vota apud eligentes, 161. Non est simonia, rogare ut alicui votum, aut beneficium conferatur ; bene vero simonia est, promittere officium, vel beneficium pro voto, 162. Etiam in electione regularium committuntur simoniæ, *ib.* Est quoque simonia, si datur temporale, ne eligatur dignus, *ib.* Non vero, si datur, ne eligatur indignus, *ib.* Nisi datur, ut loco indigni aliquis certus eligatur, *ib.* Dare temporale pro confirmatione, aut ne impugnetur electio, simonia est, *ib.* Simonia quando committatur in permutatione beneficiorum, 163. Simonia quando committatur in resignatione beneficiorum, *ib.* Est simonia resignare beneficium cum conditione, ut resignatarius solvat expensas in obtinendo beneficio prius factas, *ib.* Resignans in favorem tertii sine consensu Papæ simoniam committit, *ib.* Simonia quando committatur in constitutione pensionis annuæ, 164. Simonia quando committatur in administratione sacramentorum, et sacramentalium, et aliarum functionum spiritualium, 171. Si pro his temporale accipitur per modum pretii, simonia est, *ib.* Non item, si accipitur per modum stipendii ad honestam sustentationem ordinati, *ib.* Secundum aliquos non licet exigere, vel percipi temporale per modum stipendii pro spirituali, *ib.* Contrarium est, verius, 172. Pro functionibus spiritualibus temporalia per modum stipendii accipere possunt etiam clerici divites, 173. Et aliunde

redditus abundantes habentes, *ib.* An et quando clerici exigere possint temporale pro functionibus ex officio debitis, *ib.* Instructio practica de accipiendo, et exigendo stipendio pro functionibus spiritualibus, 174. Pro missis stipendium accipere potest quivis clericus, etiam dives, *ib.* Tam regularis, quam sæcularis, *ib.* Tam privati, quam publici, *ib.* Tam privati, quam superiores, *ib.* Doctrina practica ad propositum de missis privatorum religiosorum, 175. Non potest pro missa majus stipendium accipi, quam habet loci consuetudo, vel superioris dispositio, *ib.* In accipiendo stipendio pro missis observari debent decreta pontificia ; et quæ, 176.

Simoniam an, et quando committatur in exercitio jurisdictionis, et potestatis ecclesiasticæ, VI, 194. Simoniam an, et quando committatur, si pro precibus, orationibus, virtutis exercitio, aut alio bono opere spirituali exigatur, vel detur temporale, 195. Simoniam an, et quando committatur in venditione, aut commutatione rerum sacrarum, sacratarum, vel benedictarum, *ib.* Licetum est rem spiritualem pro spirituali commutare, excepta materia beneficiaria, 196. Doctrina practica ad propositum, 197. Simonia realis sola penas juris inducit, 200. Quamvis etiam aliæ simoniæ ab ordinariis puniri valeant, 201. Simoniam, quæ et quot personæ contaminari possint in acquirendis, vel conferendis beneficiis, 164. Simoniam est quoties datur vel promittitur temporale pro spirituali, VII, 19. Quomodo committatur in obtinendo beneficio, 24.

Simoniam materiæ, seu merx quid, VI, 140. Est res spiritualis, et qualis, *ib.* Enumerantur plures species materiæ simoniæ, 141. Simoniam juris divini pretium, seu munus simoniacum est omnis, et sola res temporalis, 142. Munus simoniacum aliud est, et dicitur a manu, *ib.* Aliud ab obsequio, *ib.* Aliud a lingua, 143. Doctrina practica ad propositum, *ib.* Non est simonia sine pacto simpliciter rogare, aut commendare, ut mihi, vel alii, conferatur beneficium, *ib.* Bene vero aliud peccatum, si respectu precum, beneficium minus digno conferatur, *ib.* Dare beneficium vel aliud spirituale intuitu consanguinitatis non est simonia, *ib.* Nec si illud conferatur ex timore mali incurrendi, 144. Simoniam commissæ dando, vel præstando temporale sub spe consequendi spirituale doctrina, et casus practici, 151. Simoniam in beneficiis ecclesiasticis commissæ penas sunt excommunicatio, 202. Nullitas beneficii simoniæ accepti, 203. Confirmatio tamen, vel institutio, simoniæ obtenta non reddit priorem electionem, vel collationem nullam, *ib.* Alia pena est inhabilitas perpetua ad idem beneficium, *ib.* Et quodvis aliud obtinendum, *ib.* Item, depositio ab altaris ministerio, *ib.* Ac privatio aliorum beneficiorum, prius rite obtentorum, 204. Simoniacus, qui privatur beneficiis, prius rite obtentis, fructus perceptos restituere non tenetur, *ib.* Doctrina practica de restitutione

beneficii, ac fructuum, *ib.* Penas simoniæ in materia beneficiorum non afficiunt simoniam commissam in obtinendis vicariis, capellaniis, etc., seu, ut clarius dicam, non afficiunt simoniam commissam in pensiones, vicarias, capellanas, *ib.* Simoniam confidentialis penas recententur, 206. Et declaratur una earum de privatione beneficii prius, cite obtenti, *ib.*

Simoniam in ingressu ad religionem commissæ penas sunt excommunicatio, VI, 201. Detrusio in aliud strictius monasterium, *ib.* Infamia, *ib.* Professio tamen valet, *ib.* Et ante illam penam ipso facto non incurritur, *ib.* Moniales ob simoniam commissam in susceptione ad religionem nullas incuruntur penas, *ib.* Simoniam juris ecclesiastici penas in commutatione beneficiorum sunt eadem cum simonia juris divini in materia beneficiorum commissam, *ib.* Simoniam penas in susceptione ordinum commissæ, sunt excommunicatio, 201. Suspendio ordinantis a collatione ordinum, 202. Et ordinati ab executione ordinum, *ib.* Simoniam penas incuruntur ob simoniam in susceptione ordinum, vel ingressu in religionem, vel beneficiis ecclesiasticis commissam, 197. Et quidem ipso facto, *ib.* Propter simoniam mentalem nulla incurritur pena, 198. Nec ob simoniam pure conventionalem, *ib.* Nisi in electione summi pontificis, *ib.* Ob simoniam conventionalem mixtam an penas juris incurantur, *ib.* Simoniam penas non incurant etiam illi, qui beneficium, aut ordines per simoniam a seipsis, sed ab aliis commissam acquirunt, 204. Simoniam, a culpa quænam causæ excusent, 210. Excusat ignorantia invincibilis, *ib.* Labor extrinsecus, non item intrinsecus, *ib.* Vexationis iniustæ redemptio, 211. Doctrina practica ad propositum, 212. A simonia non excusatur, qui dat temporale, ne injuste vexetur in acquirendo spirituali, *ib.* Simoniam a penis quæ causæ excusent, 213. Quæ excusantur culpa, excusant etiam a pena simoniæ, *ib.* Ignorantia tamen penas non excusat ab ea, quando quis simoniam committit, *ib.* Simoniam accepta temporalia tenetur quis restituere, etsi accipiendo illa, ignorarit se peccare, 214. Nisi simoniæ accepta jam præscripserit, *ib.* Doctrina practica de præscriptione simoniæ acceptorum temporalium, *ib.* Qui beneficium ecclesiasticum ab aliis, ipso ignorante, simoniæ procuratorum per triennium bona fide possidet, non tenetur amplius illud restituere, 215. Bene vero, si inter triennium id rescit, *ib.* Simoniam beneficium procurans non gaudet regula de trienniali, *ib.* Simoniam iudex, accusator, et testis quis esse valeat, 218. Iudex est solus ecclesiasticus, *ib.* Accusator et testis esse potest quivis, alias inhabilis, *ib.* Simoniam in penis quis dispensare possit, 215. Papa quamvis in omnibus penis simoniæ dispensare possit, tamen rarissime dispensare solet, etiam pro foro interno, licet gravissimæ causæ allegentur, 217. Quæ causæ moveant ad dispensandum, *ib.* Quid valeat

episcopus circa dispensationem in penis simoniae, 243. Executio dispensationis apostolicae in penis simoniae requirit, et quomodo fieri debeat, 248. Simoniae absolutio ob incursum censuram, a quo fieri possit, 245. Si committitur in beneficio, vel ingressu in religionem, solus Papa absolvit, *ib.* Et ex privilegio mendicantes, *ib.* Qui hoc non possunt, ubi simonia commissa est in susceptione, vel collatione ordinum, *ib.* Simoniae ab alio commissae poenam quando quis incurrat, 61.

SIMONIACE acceptorum restitutio quoad spiritualia non ligat, VI, 207. Exceptis beneficiis ecclesiasticis, quae una cum fructibus ante omnem iudicis sententiam restitui debent, *ib.* Quotempore accipit pro spirituali quocumque, tenetur illud restituere, *ib.* Qui illud accipit pro beneficio ecclesiastico, pariter illud tenetur restituere, *ib.* Et quidem iure divino, 208. Doctrina practica de restitutione simoniace acceptorum, *ib.* Temporale accipiens ratione beneficii tenetur illud restituere ecclesiae, vel pauperibus, *ib.* Vel illi a quo accepit, 209. Simoniace accepta propter ingressum in religionem possunt manere penes monasterium, *ib.* Accepta pro administratione sacramentorum, et sacramentalium, etiam simoniace mentaliter restitui debent ante omnem iudicis sententiam, *ib.* Accipiens temporale pro annexis spirituali non tenetur ad restitutionem, 210. Causae et tituli excusantes a restitutione simoniace acceptorum, *ib.*

SIMONIACUS quomodo teneatur restituere, VII, 148.

SINGULARITAS testium potest induci secundum omnia decem praedicta, III, 23. Singularitas testium est triplex: nempe singularitas constituta, seu adversativa, *ib.* Singularitas administrativa, *ib.* Singularitas diversificativa; et quid, *ib.* Vide infra, *Testes singulares.*

SOCIUS criminis non potest esse testis in processu criminali, VI, 40. Nisi in certis criminibus: et quibus, *ib.* Socius quid possit facere in re communi invito socio, VII, 132. In societate nemo compellitur invitus manere, *ib.* Socii criminis nominatio, per reum de se confessum facta, ad quid valeat, II, 485. De se confessi, an possint interrogari de sociis criminum, eorumque confessio adversus istos admitti, 484. In delictis occultis potest reus de se confessus interrogari de sociis criminum, 485. Ac etiam in criminibus exceptis, 484. Nominatio socii criminis aperiendam iudici, ad inquirendum duntaxat generaliter, 485. Non vero contra nominatum in specie, nisi concurrant alia indicia, *ib.* Fallit in criminibus exceptis, 486. Nominatio socii criminis facta per reum de se confessum, non est sufficiens indicium ad torturam, etc., 487. In individuis potest quis consequi per socium, quod per se non potest, III, 291. Socii mora nocet alteri socio, VII, 65.

SODOMIA praebet causam divortii, V, 511. So-

domia unde, et quid, VI, 403. Punitur gravissime, etiam poena mortis, ac concretionem, *ib.* Trahit secum poenam infamiae, et privationem honorum, *ib.* Poenae sodomiae imperfecta, *ib.* Poenae a iure canonico statutae contra sodomitam laicum, *ib.* Et clericum, *ib.* Bulla Pii V contra sodomitas, *ib.* Sodomiae nefandi criminis actio, an quinquennali praescriptione extinguatur, III, 257.

SOLIDUS quid, IV, 352.

SOLUTIO quid, et a quibus praestanda, IV, 333. Solutio late sumpta quid, *ib.* Proprie quid, 334. Omnis, qui debet, per se, vel per alium solvere tenetur, *ib.* Qui non est solvendo, tenetur cedere bonis, *ib.* Qui non habet in aere, licet in cute, quomodo intelligendum, *ib.* Solvendo non existens clericus non tenetur cedere bonis, nec potest propterea incarcerari, vel molestari, *ib.* Limitatur tamen hoc in aliquibus casibus, *ib.* Qui rerum suarum administrationem non habent, valide solvere non possunt, 335. Procurator tam specialis, quam universalis, pro debitore solvere potest, *ib.* Potest quisvis pro alio etiam invito solvere, *ib.* Successor ecclesiasticus tenetur solvere debita ab antecessore contracta pro utilitate ecclesiae, 336. Non item alio titulo contracta, *ib.* Ut successor teneatur solvere debita antecessoris, debet prius creditor probare, ea in ecclesiae utilitatem, vel necessitatem esse conversa, *ib.* Aut saltem tunc temporis adfuisse ecclesiae necessitatem, *ib.* Solutio ante omnia fieri debet, ac potest creditor etiam invito, si administrationem bonorum suorum habet, *ib.* Ei vero, qui administratione caret, solutio fieri nequit, 337. Fieri tamen potest, ejusdem tutori, aut curatori, *ib.* Procuratori tam generaliter, quam specialiter ad solutionem deputato recte solvitur, *ib.* Idem est de servis et filiis familias specialiter vel generaliter ad id deputatis, *ib.* Creditori creditoris etiam sine hujus consensu resolvitur, *ib.* Solutio de qua re, et quomodo fieri debeat, 338. Solvi debet id ipsum in specie monetae, *ib.* Quid juris, et in qua specie monetae fieri debeat solutio, casu quo fit mutatio monetae, *ib.* Si debitor est in culpabili mora solvendi, contingente mutatione monetae, damnum ad ipsum solum pertinet, 340. Regulariter loquendo totum, quod debetur, simul et semel solvi debet, 341. Ponuntur quatuor limitationes, *ib.* Si quis ex pluribus causis debet et aliquam solutionem faciens non exprimat, quodnam debitum solvere velit, censetur semper solum debitum magis onerosum, *ib.* Si una cum capitali debentur usurae, censentur haec prius solvenda, *ib.* Si conventio tempus solutioni praefixum est, potest debitor ante illud solvere, 342. Si nullum tempus determinatum est, potest debitor differre solutionem, donec petatur, *ib.* Ponuntur duae limitationes, *ib.* In quo loco solutio fieri debeat, *ib.* Debitum etiam absque solutione tollitur acceptilatione, 343. Restituens chirographum, censetur tacite remittere debitum: non item si pignus restituatur, *ib.* An, et quando

fieri possit solutio per compensationem tam publicam, quam occultam, *ib.* Solutio sponsalium ex quibus causis fieri possit. Vide *Dissolutio sponsalium.* Solutio tollit obligationem debiti, per quemcumque fiat, VII, 176.

Solutionis ordo deficientibus ad solvenda omnia debita mediis servari debet, IV, 347. Et primo restitui debent res alienae, *ib.* Secundo solvi debent sumptus judiciales, *ib.* Tertio impensae funebres, ac illi creditores, qui ad has aliquid subministrarunt, *ib.* In hac classe veniunt, qui ad insinuationem testamenti, vel confectionem inventarii aliquid dederunt, *ib.* Quarto veniunt pharmacopoei, medici et chirurgi, *ib.* Si tempore infirmitatis ultimae succurrebant, *ib.* His aequiparantur, qui ad reficiendam domum, vel aliud aedificium, pecunias aut materialia dederunt, 348. Quinto uxores quoad allatam dotem jam solutam, *ib.* Sexto pupilli, minores, et causae piaae, quoad bona suorum tutorum, curatorum, et administratorum, *ib.* Septimo fisco quoad bona eorum, qui cum illo contraxerunt, vel bona illius administraverunt, *ib.* Octavo creditores hypothecarii expressam hypothecam habentes, *ib.* Nono creditores chirographarii, qualis ordo inter ipsos, 349. Ordo solvendi de iure Bavarico praescriptus, *ib.* Solutionis dilatio an, et quando sit causae carius vendendi, 157. Solutionis obtinendae difficultas est justa causa augendi pretium, 159. Non item ejus anticipatio, 161.

SOLVERE statim debens, non tenetur illico cum sacco adire, III, 292.

SORTES quid, VI, 459. Aliae sunt divinatoriae, et prohibitaee, *ib.* Aliae consultoriae, 460. Aliae divinatoriae, *ib.* Electio per sortes est illicita, *ib.* Et invalida, *ib.*

SORTILEGIUM quid, VI, 459. Et quotplex, 460. Sortilegii poena quae de iure canonico, 461. Et quae de iure civili, *ib.* Sortilegium est mixti fori, *ib.* Potestque iudex ecclesiasticus sortilegos tradere curiae saeculari puniendos absque periculo irregularitatis, 462.

SPADONES et eunuchi an, et quando matrimonium contrahere valeant, V, 476.

SPECTATORES duellantium an, et quando subsint poenis, VI, 391. Spectatores ultimi supplicii non sunt irregulares, 360. Nec graviter peccant, *ib.* Imo nec venialiter, si ex causa rationabili cum debita cautela spectent, *ib.*

SPES in quibus differat a fide, I, 67.

SPIRITUALIS res, quatenus materia simoniae, quid, VI, 140. Alia est talis ex natura sua, *ib.* Alia causativa, 141. Alia effective, *ib.* Spirituale pro spirituali absque simonia dari potest, 196. Spirituali annexa res, quatenus materia simoniae, quid, 141. Alia est annexa antecederet, *ib.* Alia concomitanter, *ib.* Alia subsequenter, *ib.* Spirituale vinculum, qua ratione sit fortius carnali, II, 382. Spirituale fortius operatur, praecarnali, 383. Spiritualia et ecclesiastica an, et quando permutari valeant, IV, 273.

SPIRITUS sanctus pariter procedit a Patre et Filio, II, 60. Haec catholica veritas probatur ex sacra Scriptura, *ib.*, 62. Atque ex testimoniis sanctorum Patrum, praesertim Graecorum, 60. Item ratione theologica, 61. Solvuntur instantiae Graecorum, 62. Cur Graeci Patres dixerint Spiritum sanctum procedere a Patre per Filium, 63. Spiritus sanctus procedit a Patre et Filio, tanquam ex uno principio, et unica spiratione, *ib.*

SPOLIATOR violentus an rem ablatam, fructusque ejus, et damna restituere teneatur; et qualiter, II, 408. Tenetur restituere rem ablatam, et omnes fructus ejus, *ib.* Etiam illos, quos prior possessor percipere potuisset, *ib.* Teneturque damna illata plenarie resarcire, *ib.* Et antequam audiatur super proprietate, praemissa omnia spoliata ad obolum restituere, *ib.* Si constet de violentia per spoliatorem illata, damna et interesse probantur per actoris spoliati juramentum, 409.

SPOLIATUS agens possessorio recuperandae, non tenetur spoliatori respondere super proprietate ante factam spoliati restitutionem, II, 378. Dummodo excipiat contra spoliatorem: alias secus, *ib.* Spoliatus, si velit, potest simul agere possessorio recuperandae, et petitorio, *ib.* Spoliatorum remedia, quot, 386. Eorum praecipua enumerantur, *ib.* Remedium spoliatorum ex conditione triticaria, *ib.* Et ex conditione indebiti, declaratur, *ib.* Vide supra *Condictio*, et *Interdictum.* Spoliatus ante omnia est restituendus, 394. Adeo, ut non obstet exceptio proprietatis, 395. Nec etiam exceptio criminis, *ib.* Dummodo istud personam spoliati non reddat inhabilem ad agendum: ut excommunicatio, *ib.* Vel missio in banuum, *ib.* Nec ob crimen ejusmodi, quis ipso iure privatus existat tam re, quam possessione ipsius, *ib.* Ut spoliatus ante omnia sit restituendus, quid probare debeat, *ib.* Regula illa, *Spoliatus, etc.*, contra quos procedat, 396. Spoliatus petens restitutionem, non tenetur allegato titulo praehabita possessionem justificare, *ib.* Restituitur etiam contra minores, et pupillos, *ib.* Imo et contra Ecclesiam, 397. Praedo etiam est restituendus, si spoliatur; et quando, *ib.* Spoliatus potest spoliantem vi repellere, ac eundem incontinenti rursus spoliare, non autem ex intervallo, 398. Ly *incontinenti*, quid importet, *ib.* *Spoliatus ante omnia est restituendus.* Regula haec fallit in nonnullis casibus, 399. Ut si spoliatus in hoc consentiat, *ib.* Sive expresse, sive tacite, *ib.* Et tunc non potest iudex ex officio supplere restitutionem, 400. Nisi imminet periculum animarum, *ib.* Spoliatus non restituatur ob notorium defectum proprietatis: et qualiter hoc intelligendum, *ib.* Restitutio spoliati non habet locum ob resistenciam juris communis, nisi doceat de titulo, 401. Et alioquin praesumitur usurpando possessionem invasisse, *ib.* Si jus commune resistat quidem spoliato, non autem faveat spoliatori, tunc admittenda est ejus resti-

tutio, *ib.* Et hoc procedit non solum in causis spiritualibus, sed etiam temporalibus, 402. Limitatur tamen in causis beneficialibus, *ib.* Restitutio spoliati, an sit facienda non obstante periculo animæ, scandalo, vel damno irreparabili, *ib.* Utrum propter renuntiationem dominii cesset restitutio spoliati, 404. An dentur alii casus, in quibus fallit regula de restitutione spoliatorum ante omnia faciendæ; et qui, *ib.* Spoliatus non restituitur, quando post spoliationem inivit pactum cum spoliatore, quod velit agere possessorio recuperandæ, *ib.* Item si post spoliationem sponte juravit non agere possessorio recuperandæ, 405. Item ab exceptionem excommunicationis, vel alterius criminis reddentis personam spoliati inhabilem ad agendum, etc., *ib.*, 395. Spoliatus quomodo et quando ante omnia restituendus, VII, 437.

SPONSALIA ex metu gravi injuste inuesso contracta probabilibus ipso jure sunt nullæ, adeo ut, non inducant impedimentum justitiæ publicæ honestatis, V, 308. Sponsalia quoad etymologiam et naturam, 305. Sponsalia, sponsus et sponsa unde dicantur, *ib.* Sponsaliorum varia acceptio, 306. Sponsaliorum definitio, *ib.* Sponsalia quoad verborum formulas, quibus contrahuntur, *ib.* In foro interno nascitur obligatio juxta intentionem proferentis verba, *ib.* In foro externo juxta sensum verborum exteriorum, nisi aliud probetur, 312. Ordinarie fieri censentur sponsalia, quando proferuntur talia verba, quibus iuxta communem usum loquendi ea fiunt, *ib.* Enarrantur variae verborum formulæ, quibus sponsalia certe fieri præsumuntur, *ib.* Judex ad quæ attendere debeat circa verba, *ib.* Proponuntur variae verborum formulæ controversæ, 313. In ambiguis pro libertate potius, quam pro obligatione judicare oportet, 315. Solvitur objectio, *ib.* Tacens in contractu sponsalium non censetur repromittere, 316. Sponsalia ex diversis causis possunt esse ambigua: et quid in hoc casu facere debeat judex, *ib.* Sponsalia quando ex verbis sint dubia, 313. Quid debeat facere judex in tali casu, 316. Sponsalia quando sunt dubia, cui deferendum sit juramentum, 317.

Sponsalia quoad signa, quibus contrahuntur, V, 318. In foro interno spectatur intentio edentis signum, *ib.* Quæ signa in foro externo indicent sponsalia, 319. Annuli traditio non est sufficiens signum, *ib.* Nisi præcesserit tractatus de futuro matrimonio, *ib.* Idem est de traditione munerum, 320. Ac porrectione manuum, *ib.* Taciturnitas liberorum, quando sit signum consensus in sponsalia, *ib.* Sponsalia ex defloratione, copula, vel imprægnatione, an, et quando censentur contracta, 322.

Sponsalia de futuro, si cum duabus, vel duobus fiunt, priora valent, V, 424. Etsi posteriora juramento firmentur, et eis accesserit copula, 425. Licet secunda sponsa fuerit ignara priorum sponsalium, *ib.* Et grave patiatur damnum, *ib.* Sol-

vitur objectio, *ib.* Sponsalia sub conditione licita sunt, 431. Sed non expediunt, *ib.* Sponsalia, si Papa dispensaverit, quid juris importent, 432. Sunt valida et licita, *ib.* Sponsalia sub conditione *Si virginem te invenero*, quid juris importent, 434. Sponsalia sub conditione impossibili, aut inhonesta ad modum aliorum contractuum sunt nulla, 437. Solvitur objectio, *ib.* Et confirmatur ulterius, *ib.* Condicio turpis de futuro repugnans substantiæ matrimonii annullat sponsalia, 438. Secus est si substantiæ matrimonii non repugnat, *ib.* Solvitur instantia, *ib.* Turpis conditio de præsentis aut præteritis opposita sponsalibus quid faciat, *ib.* Sponsalia sub causa aut demonstratione etiam falsa favent, *ib.* Sponsalia sub modo quid juris importent, *ib.* Sponsalia adimplere recusans an et quomodo compelli possit, ac debeat, 342. Potest compelli per debita juris media, *ib.* Etsi sponsalia juramento non sint firmata, *ib.* Solvitur instantia contra compulsionem ad nubendum quæ? et quis ordo, 343. Primo debet fieri admonitio, *ib.* Secundo possunt et debent adhiberi carceres, aut aliæ pœnæ ante censuras, *ib.* Tertio excommunicatio, 344. Si judex ecclesiasticus carceres, aut brachium sæculare ipsemet non habet, an teneatur ante censuras invocare brachium laicum, *ib.* Judex laicus invocatus tenetur assistere, *ib.* Excommunicatio ante carceres lata valet, 345. Renuens nubere finaliter cogi non potest, *ib.* Et ideo absolvi debet ab excommunicatione, *ib.* Vel omnino non excommunicari, *ib.* Non requiritur exacta probatio, sed sufficit arbitrium judicis ad cognoscendum ex futuro matrimonio oriri scandala, *ib.* In excommunicatione ob non observata sponsalia per annum insordescens an, et quando sit suspectus de hæresi, *ib.* Sponsalia de futuro occulto contracta, sed postea divulgata, ad sui dissolutionem requirunt auctoritatem judicis ecclesiastici, VII, 4. Sponsalia ab initio nulla per lapsum temporis non convalescunt, 52. Sponsalia nulliter contracta non præstant impedimentum, *ib.* Sponsalia nomine filiae scientis et tacentis contracta valent, 103.

Sponsaliorum requisita, V, 306. Requiritur promissio seria, *ib.* Fictæ vel jocose promittens matrimonium in foro interno, non tenetur ad matrimonium, bene tamen ad resarciendum damnum inde secutum, 307. In foro externo quis præsumitur vero promississe, consequenter ad promissum adigitur, nisi fictionem probet, *ib.* Sponsalia debent esse deliberata, et qualiter, 308. Debent esse libera ab errore, *ib.* Et metu injuste incusso, *ib.* Requiritur etiam promissio interna, *ib.* Mutua et reciproca, *ib.* Non etiam obligat ad nubendum, 309. Ex ea tamen non sequitur impedimentum publicæ honestatis, *ib.* Sponsalia debent esse inter personas de jure habiles: et quæ hæc, *ib.* Sponsalia clandestina sine præsentia parochi et testium valent, *ib.* Ad valorem sponsalium non requiritur consensus parentum, vel consilium, *ib.* Ut licite fiant, requiritur con-

silium parentum, quamvis id sequi non teneantur consulentes, *ib.* Excepto casu extraordinario, et quo, 311. Sponsaliorum obligatio et effectus, 338. Sponsalia quævis etiam occultæ obligant sub gravi culpa, *ib.* Etiam illa, qui simpliciter promittit matrimonium absque recepta remissione, 340. Sponsalia obligant etiam ne quid fiat, quod matrimonium impedire possit, *ib.* Obligant tempore ad nubendum præfixo, *ib.* Ex causa tamen licet ea differre, *ib.* Si nullum tempus determinatum est, statim obligant, *ib.* Probatur a paritate voti, *ib.* Solvitur instantia, *ib.* Si ex circumstantiis colligitur alteram partem libere consentire in dilationem, differri potest matrimonium, 342. Ex dilato matrimonio multa oriuntur peccata, *ib.* Sponsaliorum obligationem remittens potest exigere compensationem pecuniariam, si ex tali remissione damnum patiatur, 346. Prout ordinarie contingit, *ib.* Imo potest compensationem exigere, etsi nullum damnum patiatur, *ib.* Per quem? et quomodo taxaanda sit compensatio pecuniaria debita pro tali remissione, 347. Sponsaliorum arrha. Vide *Arrha*. Sponsaliorum dissolutio, ex quibus causis fieri possit. Vide *Dissolutio sponsaliorum*. Sponsalibus an apponi possit pena? qualiter, 349.

SPONSALITIA largitas. Vide *Largitas sponsalitia*.

SPONSUS vel sponsa cum consanguinea, vel consanguineo copulam habens, quid juris secum trahat, V, 472.

SPORTULARUM appellatione, quid intelligatur, II, 29. De jure civili potest judex delegatus sportularum nomine aliquid exigere, non vero ordinarius, *ib.* De jure canonico neuter potest eas exigere, *ib.* Imo recipiens tenetur ad restitutionem, non obstante remissione eorum, quibus restitutio faciendæ esset, 30. Quamvis istud posterius solum procedat in delegatis summi pontificis, *ib.*

SPURII qui? et quotuplices, V, 491.

STATUS hominum triplex in Ecclesia: virginitatis, continentium, et conjugatorum, I, 88. Status virginalis antecessit cæteris, eique attribuitur fructus centesimus, *ib.* Status clericalis requiritur in ehgendis ad beneficia ecclesiastica, 356. Status ecclesiastici intentio requiritur in præficiendis ad beneficia ecclesiastica; et quomodo, 482. Status religiosus fuit primum a Christo Domino institutus, V, 5.

STATUTUM in præjudicium clericorum inferiorum non potest facere episcopus, IV, 626. Statutum capituli cathedralis Frisingensis de non dando voto, qui per se, vel per alium prece aut pretio illud procurat, 160. Statuto jurato contravenientes capitulares censentur illi renuntiare, VI, 534.

Statuta nova facere pro suis subditis, an possint episcopi, I, 117. Archiepiscopi, 118. Et capitulum cathedrale, 121. Statuta an possint facere ecclesiæ collegiatæ, 124. An aliæ universitates,

collegia et societates, *ib.* Imo et ordines religiosi, *ib.* Quis possit statuta condere pro ordine fratrum minorum, *ib.* An etiam congregatio intermedia possit facere statuta, *ib.* Statuta perpetua possunt condere legati Sedis apostolicæ, 574. Vide supra *Constitutiones*, et *Episcopus*, et *Archiepiscopus*, etc. Statuta sæcularia laicorum an obligent clericos, 163. Statuta inferiorum laicorum, quæ disponunt circa contractus, et non sunt præjudicialia clericis, nec sacris canonibus contraria, an extendantur ad clericos, 173. Sententia negativa est communis, *ib.* Differentia inter statuta particularia locorum, et leges juris civilis, *ib.* Dantur nihilominus certi casus, in quibus statuta inferiorum laicorum extenduntur ad clericos, vel hos afficiunt; et qui sint illi casus, 174. Aliud est statuto coerceri, aliud, sub certa lege alicujus præstationis ad statuti commodum invitari, 175. Statutum laicale præjudicans immunitati ecclesiasticæ, aut favori religionis, non valet; idque exemplificatur, 178. Vide supra *Clerici an obligentur*. Statutum et consuetudo non differunt, nisi sicut tacitum et expressum, 171. Statuta laicorum per Ecclesiam approbata, qua ratione constringant clericos, 174. Statuta laicorum approbare in ordine ad ecclesias, et ecclesiasticas personas, est casus papæ reservatus, *ib.* Cautela pro episcopis cupientibus ut clerici principum sæcularium statutis se conforment, 175. Concessa potestate interpretandi statuta, qualis concedatur, 179. Clausula quod statuta aliqua non recipiant interpretationem, quid operetur, *ib.* In statutis, aliisque dispositionibus, est evitanda correctio, pro possibili, 204. Statuta a se condita possunt tollere capitula, et aliæ communitates, 213. Quid si hæc sint jurata, *ib.* Cautelæ pro perpetuatione statutorum, 214. Statuta a superiore confirmata, an possint tolli ab inferioribus statutibus, *ib.* Et quid de statutis religionum per Papam approbatis, 215. Quando ex statuto est ejus alteri quæsitum, nequit illud absque hujus consensu per statuentes tolli, 215. Statuta, qua ratione differant a consuetudine, 269. Statutum aut consuetudo, ut homicida, vel similis criminosus puniatur, solum pecunialiter non valet, 279. Statuta capituli, collegii, universitatis, etc., servare jurans, qualiter obligetur, III, 162. Juramentum servandi statuta, utrum extendatur ad statuta in posterum edenda, 164. Vide supra *Juramentum servandi statuta*. Jurans scienter servare statuta illicita, censetur largo modo perjurus, 171. Et quid, si quis ita juret ignoranter, *ib.* In statutis verba debent proprie et stricte intelligi, 267. Statuta religiosorum non observare, an, et quando peccatum, V, 2. Statuta facientes contra immunitatem ecclesiasticam sunt excommunicati, et absolvi non possunt, donec publice revocent, 298. Statuta ecclesiarum cathedralium de non admittendis nisi nobilibus, an et quali clausula in brevi Papali censentur derogatum, 452.